

У різному поєднанні вони сприяють переміщенню товарів і транспортних засобів на територію держави шляхом економічного й митного шахрайства, прояву деструктивних властивостей існуючого регуляторного інструментарію митної справи, а також інших митних небезпек.

Митна загроза – конкретна чи безпосередня форма митної небезпеки (на стадії переходу її з можливості в реальність), яка конкретизується відповідною формою прояву й способом впливу і наслідки якої можуть заподіяти будь-яку митну шкоду. Критична точка прояву митної загрози, що потребує відповідного реагування митної служби з метою запобігання або зниження можливої митної шкоди, є митним викликом.

Джерелом митної загрози є дії та вплив людських, соціально-економічних, техногенних і природних чинників, її носіями – товари і транспортні засоби, що перетинають митний кордон; особи, пов'язані з митною діяльністю; природні й техногенні явища, здатні зупинити або обмежити митну діяльність.

Митна складова відіграє важливу роль у процесі забезпечення економічної безпеки загалом та фінансової безпеки зокрема, оскільки спрямована на захист національних економічних інтересів у зовнішньоекономічній і фінансовій сферах одночасно. Сьогодні за умов розвитку глобалізаційних процесів це питання набуває актуальності, відтак гостро постає необхідність використання дієвого інструментарію з метою комплексної оцінки ефективності діяльності митної системи.

ТЕОРЕТИЧНІ ПІДХОДИ ДО УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ У СИСТЕМІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МИТНОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ

Клименко Д.М., гр. ФН 4–2

Науковий керівник – канд. екон. наук, доц. **В.В. Макогон**

Державний біотехнологічний університет

Реалізація митної справи, спрямована на захист національних інтересів і сприяння розвитку міжнародної торгівлі, супроводжується митними ризиками, прогнозування та своєчасне управління якими є надзвичайно важливим чинником забезпечення конкурентоспроможності кожної держави за умов загострення міжнародної конкуренції. Чітке уявлення про усю сукупність ризиків та взаємозв'язок між ними

є важливою умовою мінімізації їхніх негативних наслідків та підвищення ефективності державної митної справи.

Митний ризик – це ймовірність реалізації певної митної загрози з прогнозованим або непрогнозованим можливим збитком, а також можливими наслідками її для митної галузі. Ймовірність реалізації загрози розраховують на підставі комплексної оцінки показників імовірності реалізації конкретної загрози у зовнішньому і внутрішньому середовищі. Ризик може бути наслідком відповідного рішення і завжди пов'язаний із суб'єктом, який не тільки обирає, а й оцінює ймовірність можливих подій та пов'язаних з ними втрат. Можливість прогнозування ймовірності виникнення та мінімізації ризиків визначається системою їхньої класифікації.

Управління ризиками – це робота митних органів з аналізу, виявлення та оцінювання ризиків, розроблення та практичної реалізації заходів, спрямованих на мінімізацію ризиків, оцінювання ефективності й контролю застосування цих заходів. При цьому, кожному ризику відповідає своя система прийомів управління, зокрема, для визначення товарів, транспортних засобів, документів та осіб, які підлягають митному контролю, форм митного контролю, що застосовують до таких товарів, транспортних засобів, документів і осіб, а також обсягу митного контролю.

Система управління ризиками в митній справі – це сукупність інструментів і методів митного контролю, що ґрунтується на принципі вибіркової та дає змогу органам митного контролю обмежуватися лише тими формами митного контролю, які є достатніми для забезпечення дотримання митного законодавства. Метою цієї системи є створення сучасної системи митного адміністрування, що забезпечує ефективний митний контроль, для запобігання порушень митного законодавства України, які: а) мають стійкий характер; б) пов'язані з ухиленням від сплати митних зборів, податків у значних розмірах; в) знижують конкурентоспроможність вітчизняного виробника.

Об'єктом управління є безпосередньо ризик, пов'язаний із проведенням митних операцій. Суб'єктами управління при цьому є посадові особи підрозділів митного оформлення, які чинять цілеспрямований вплив на об'єкт управління.

Основи та принципи митного контролю, які передбачають використання системи управління ризиками, закріплені в Міжнародній конвенції про спрощення та гармонізацію митних процедур

Відповідно до Порядку проведення аналізу й оцінювання ризиків, розроблення і реалізації заходів з управління ризиками для визначення форм та обсягів митного контролю управління ризиками в

Україні провадять за допомогою автоматизованої системи аналізу та управління ризиками (АСАУР).

АСАУР – сукупність програмно-інформаційних комплексів, які забезпечують функціонування системи управління ризиками (СУР) під час митного контролю та оформлення товарів і транспортних засобів у реальному часі. Функціональними елементами цієї системи є електронні профілі ризику довільної складності, складені з використанням таких інноваційних підходів, як алгоритми нечіткої логіки (*fuzzylogic*) та врахування позитивної і негативної історії попередніх митних оформлень.

Проведення органами ДФС (їхніми структурними підрозділами) аналізу, виявлення й оцінювання ризиків для визначення форм та обсягів митного контролю охоплює:

- виявлення умов і чинників, які впливають на виникнення ризиків;
- окреслення областей ризику;
- визначення індикаторів ризику;
- проведення оцінювання ймовірності виникнення ризиків та можливої шкоди у разі їх прояву.

Практичні заходи з управління ризиками реалізують з урахуванням економічної доцільності шляхом оцінювання ризиків, а також співставлення необхідних ресурсів й очікуваних результатів.

За умов зростання інтенсивності зовнішньоекономічної діяльності щораз більше актуалізується необхідність створення та постійного удосконалення систем управління митними ризиками, що підтверджує міжнародне і національне митне законодавство, оскільки розроблення ефективної системи управління ризиками в митній справі сприятиме захисту національних і митних інтересів України.

ВИБІР МЕТОДУ ТРАНСФЕРТНОГО ЦІНОУТВОРЕННЯ В ОБЛКОВІЙ СИСТЕМІ

Кононов І.І., асп.

Науковий керівник – д-р екон. наук, проф. **О.О. Нестеренко**
Державний біотехнологічний університет

Дієвим інструментом підвищення прозорості міжнародного податкового планування є методи трансфертного ціноутворення, які забезпечують стабільність оподаткування та усувають можливість переміщення прибутку в інші податкові юрисдикції.